

ORDIN ADMINISTRATIE PUBLICA 1456/2020

Vigoare

Emitent: Ministerul Sanatatii
Domenii: Igiена

M.O. 787/2020

Ordin pentru aprobarea Normelor de igiena din unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor

M.Of.Nr.787 din 28 august 2020

[Sursa Act:Monitorul Oficial](#)

ORDIN Nr.1456
pentru aprobarea Normelor de igiena din unitatile
pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna
si recreerea copiilor si tinerilor

Vazând Referatul de aprobare al Directiei generale asistenta medicala, medicina de urgenta si programe de sanatate publica nr. NT 7.201 din 24.08.2020, având în vedere prevederile art. 10 alin. (2) lit. g) din Legea [nr. 95/2006](#) privind reforma în domeniul sanatatii, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotarârea Guvernului [nr. 144/2010](#) privind organizarea si functionarea Ministerului Sanatatii, cu modificarile si completarile ulterioare,

ministrul sanatatii emite prezentul ordin.

Art. 1. - Se aproba Normele de igiena din unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor, prevazute în anexa care face parte integranta din prezentul ordin.

Art. 2. - Unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor, unitati publice sau private, denumite în continuare unitati, au obligatia sa duca la îndeplinire prevederile acestuia.

Art. 3. - Nerespectarea normelor de igiena din unitatile prevazute la art. 1 se constata conform competentelor si se sanctioneaza contraventional, conform legislatiei în vigoare, de catre personalul împuternicit de conducerea Ministerului Sanatatii.

Art. 4. - La data intrarii în vigoare a prezentului ordin, Ordinul ministrului sanatatii [nr. 1.955/1995](#) pentru aprobarea Normelor de igiena privind unitatile pentru ocrotirea, educarea si instruirea copiilor si tinerilor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 bis din 22 martie 1996, cu modificarile ulterioare, se abroga.

Art. 5. - Prezentul ordin se publica în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul sanatatii,
Horatiu Moldovan,
secretar de stat

Bucuresti, 25 august 2020.
Nr. 1.456.

ANEXA

NORME DE IGIENA
privind unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea,
odihna si recreerea copiilor si tinerilor

Capitolul I
Dispozitii generale

Art. 1. - În sensul prezentelor norme, urmatorii termeni si expresii se definesc astfel:

a) unitati pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor reprezinta crese, gradinite, scoli, licee, colegii, scoli profesionale, universitati, palatele si cluburile copiilor, cluburile sportive scolare, ateliere de creatie, servicii de îngrijire a copiilor pe timp de zi, cu sau fara semiinternat de tipul „after school”, „before school”, „baby-sitting”, „baby-parking”, centre de vacanta si alte unitati publice sau private autorizate pentru organizarea si desfasurare de activitati similare (de tipul centrelor educationale);

b) unitatile de învățământ sunt formate din unitatile de învățământ anteprescolar (crese), unitatile de învățământ prescolar (gradinite), unitati de învățământ scolar (scoli, licee, colegii, scoli profesionale) si unitati de învățământ universitar (universitati);

c) centre de vacanta reprezinta taberele scolare publice sau private sau orice unitate publica sau privata care organizeaza activitati similare centrelor de vacanta, respectiv activitati culturale, artistice, distractive, educative, turistice, sportive si de agrement pentru copii si tineri;

Art. 2. - În unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor se asigura conditii de igiena necesare apararii, pastrarii si promovarii starii de sanatate, dezvoltarii fizice si neuropsihice armonioase si prevenirii aparitiei unor îmbolnaviri.

Art. 3. - (1) În unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor se primesc în colectivitate numai copiii si tinerii care prezinta documente medicale care atesta starea lor de sanatate, astfel:

a) la înscrierea în unitatile de învățământ sunt necesare: adeverinta de înscriere în colectivitate eliberata de medicul de familie sau de medicul colectivitatii din care provine copilul, dovada de (re)vaccinare (carnet de vaccinari) si, dupa caz, fisa medicala de la unitatea frecventata anterior (în cazul copiilor care au frecventat o unitate cu cabinet medical propriu si se înscriu într-o unitate de învățământ cu cabinet medical scolar);

b) la intrarea în unitatile pentru odihna si recreerea copiilor si tinerilor (centre de vacanta) sunt necesare: avizul epidemiologic si dovada de vaccinare (antecedentele vaccinale), eliberate de medicul de familie/medicul colectivitatii/medicul scolar cu 24 de ore înainte de plecarea în aceste unitati sau cu 72 de ore, daca plecarea se face într-o zi de luni sau dupa sarbatori legale.

(2) Conducerea unitatilor de învățământ si organizatorii taberelor scolare/centrelor de vacanta au obligatia sa solicite parintilor sau reprezentantilor legali ai copilului prezentarea obligatorie a documentelor prevazute la alin. (1), pâna la începerea frecventarii colectivitatii.

(3) Unitatile de învățământ trebuie sa aiba în structura cabinet medical propriu, care sa respecte structura functionala prevazuta de legislatie, dotat conform normelor legale, în care asistenta medicala a copiilor si tinerilor se asigura conform normarii personalului medico-sanitar din cabinetele medicale din gradinite, unitati scolare si universitare prevazuta de legislatia în vigoare. În mediul rural, acolo unde nu exista cabinete medicale si stomatologice în gradinite si scoli, pâna la constituirea acestora, asistenta medicala a copiilor si tinerilor se realizeaza prin medicii de familie/medicina generala si medicii stomatologi din localitatile respective sau din localitatile apropiate si asistentii medicali ai acestora, încadrati de catre unitatea administrativ-teritoriala. În unitatile de învățământ private cu personalitate juridica se asigura asistenta medicala a copiilor si tinerilor cu personal medical angajat, conform legislatiei în vigoare.

Art. 4. - (1) Amplasarea unitatilor pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor se face cu respectarea normelor privind protectia sanitara, prevazute în Ordinul ministrului sanatatii [nr. 119/2014](#) pentru aprobarea Normelor de igiena si sanatate publica privind mediul de viata al populatiei, cu modificarile si completarile ulterioare, în zone ferite de surse de poluare a atmosferei si de zgomote, în afara arterelor de mare circulatie - având orientarea ferestrelor salilor de grupa sau de clasa, ale amfiteatrelor si ale dormitoarelor spre sud, sud-est, sud-vest, est sau vest, în functie de zonele climatice. Între cladirea unitatii si accesul în curtea acesteia este prevazut un spatiu verde (cu latimea de minimum 25 de metri), cu rol si în reducerea influentei zgomotului stradal.

(2) Orice modificare de structura a spatiilor din unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor se va efectua numai cu

notificarea prealabila a directiei de sanatate publica judetene sau, dupa caz, a municipiului Bucuresti.

(3) Se interzice schimbarea destinatiei incaperilor din aceste unitati fara aprobarea directiei de sanatate publica judetene sau, dupa caz, a municipiului Bucuresti.

(4) Terenul aferent unitatilor pentru educarea, odihna, instruirea si recreerea copiilor si tinerilor trebuie sa permita desfasurarea in aer liber a activitatilor recreative si sportive a copiilor si tinerilor, asigurand pentru aceasta:

a) minimum 5-10 mp pentru un copil anteprescolar sau prescolar;

b) între 5 si 50 mp pentru un elev/copil, pe schimb (cursuri de dimineata si cursuri de dupa-amiaza), in functie de factorii geografici, de mediu (urban, rural) si de specificul unitatii (cu sau fara internat si cantina);

c) amenajarea terenului astfel incat sa impiedice baltirea apei pluviale;

d) amenajarea spatiilor pentru joc sau practicarea activitatilor fizice conform grupelor de varsta;

e) la distanta legala (10 m) de fosele septice sau alte pericole potentiale pentru sanatatea si securitatea copiilor si tinerilor.

(5) Unitatile administrativ-teritoriale au obligatia de a asigura si amenaja cladirile, spatiile, terenul, precum si circuitele functionale aferente unitatilor publice pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor conform prezentelor norme.

(6) Ministerele cu retea proprie de unitati pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor au obligatia de a asigura si amenaja cladirile, spatiile, terenul, precum si circuitele functionale aferente unitatilor din subordone, necesare desfasurarii activitatilor conform prezentelor norme.

(7) Este interzisa functionarea unitatilor pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor fara gard imprejmuitor al terenului aferent.

(8) Gradinitile care functioneaza in incinta unor unitati scolare au cai de acces separate, spatii de joaca separate si sunt despartite printr-un gard imprejmuitor fata de curtea destinata elevilor.

(9) In incinta unitatilor pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor, precum si pe strada de acces al elevilor in aceste unitati (pe o raza de 500 m) este interzisa comercializarea sau expunerea spre vanzare a bauturilor alcoolice, bauturilor energizante, produselor de tutun, cafea, substantelor psihoactive, alimentelor nerecomandate si a altor produse interzise minorilor conform legislatiei in vigoare.

Art. 5. - (1) Unitatile pentru anteprescolari (crese) si prescolari (gradinite) sunt prevazute cu incaperi pentru triajul epidemiologic zilnic, situate cat mai aproape de accesul in unitate (filtre in crese si cabinete medicale in gradinite) si vestiare amenajate la fiecare nivel al cladirii, iluminate si ventilate corespunzator, dimensionate astfel incat sa se evite aglomerarea la orele de varf (primirea si plecarea copiilor).

(2) In gradinitile in care se organizeaza grupe de educatie anteprescolara si in crese cuplate cu gradinite, personalul de educatie are obligatia sa supravegheze cu atentie sporita desfasurarea activitatilor copiilor pentru evitarea riscului de accidentare a acestora.

(3) Cresele si unitatile de invatamant prescolar, cu program prelungit, nu se cupleaza cu unitati scolare de alt nivel sau cu institutii de alt profil. Cresele pot fi cuplate numai cu unitatile de invatamant prescolar cu program prelungit.

(4) In unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor vor fi asigurate circuite separate pentru copii si tineri fata de cele pentru activitatile administrativ-gospodaresti.

(5) Pentru copiii si tinerii care sunt depistati sau suspecti de boli transmisibile in perioada in care se afla in unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor se asigura izolarea asistata a acestora (in cabinetul medical sau izolator) pana la preluarea lor de catre parinti, reprezentantul legal, personalul de ingrijire sau serviciul de ambulanta judetean sau al municipiului Bucuresti, dupa caz. Revenirea in crese si gradinite dupa o perioada de absenta mai mare de 3 zile consecutive, din motive medicale, se va face numai pe baza avizului epidemiologic eliberat de medicul de familie sau, dupa caz, de catre medicul curant, cu informarea personalului medico-sanitar de colectivitate si predarea adeverintei/avizului la cabinetul medical scolar.

(6) In unitatile cu cazare pentru elevi si studenti (internate scolare si camine studentesti) se asigura spatii de dormit, spatii pentru studiul individual, spatii pentru activitati cultural-educative si sportive, spatii/dulapuri pentru pastrarea imbracamintii si a obiectelor personale; in unitatile cu cazare pentru studenti se vor asigura si oficii pentru prepararea hranei la fiecare etaj si spatiu pentru spalatorie.

(7) În internatele scolare și în caminele studentesti cazarea se va face separat pe sexe. După caz, în caminele studentesti, cazarea studenților familisti se poate face în camine studentesti pentru familisti.

(8) Se interzice functionarea claselor sau a salilor de grupa în internatele scolare.

(9) Prin exceptie de la prevederile alin. (8), este permisa functionarea claselor sau a salilor de grupa în cladirile internatelor scolare în situatii exceptionale, dar numai cu acces separat fata de internat și în baza autorizatiei emise de directia de sanatate publica judeteană sau a municipiului Bucuresti.

(10) În unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor, dotarea cu mobilier va respecta caracteristicile tehnice conforme cu vârsta copiilor și tinerilor, precum și destinatia acestuia.

Art. 6. - (1) Numarul maxim de copii admisi la o grupa în unitatile de anteprescolari, prescolari sau într-o clasa pentru elevi se stabileste în functie de normele specifice de cubaj și de particularitatile tipului de unitate, în conformitate cu legislatia în vigoare, cu recomandarea de maximum 10 anteprescolari/grupa în creșe și în alte servicii de educatie timpurie anteprescolară, 20 de prescolari/grupa în gradinite, 25 de elevi/clasa în ciclul primar și 30 de elevi/clasa în ciclul gimnazial, învățământ liceal și profesional.

(2) Unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor au obligatia să respecte toate reglementarile legislatiei în vigoare, privind persoanele cu dizabilitati care frecventeaza învățământul de masă.

Art. 7. - (1) Dimensionarea, amplasarea și adaptarea instalatiilor sanitare se realizeaza în raport cu vârsta și numarul copiilor și tinerilor.

(2) Grupurile sanitare pentru copii și tineri sunt separate de cele pentru personal și sunt repartizate proportional la fiecare palier. În unitatile pentru elevi și studenți, grupurile sanitare destinate acestora sunt separate pe sexe, inclusiv grupurile sanitare de la vestiarele salilor de educatie fizica. Vestibulul grupurilor sanitare este amenajat cu chiuveta - lavoar cu apă rece și caldă cu sapun lichid, prosop de hârtie, cosuri de gunoi cu capac, pedala și sac menajer. Fiecare toaleta este dotata cu hârtie igienică și cos de gunoi cu capac, pedala și sac menajer.

(3) În vestibulul grupurilor sanitare, în ateliere scolare, în laboratoare (fizica, chimie, alimentatie publica din cadrul scolilor de profil), în antreul salilor de mese, precum și în vestibulul grupurilor sanitare din cadrul salilor de educatie fizica/salilor de gimnastica scolare se amenajeaza chiuvete - lavoare, cu sapun lichid sau solid și prosoape de hârtie sau dispozitiv electric de uscare a mâinilor.

(4) În spatiile de recreatie, interioare sau exterioare, se amenajeaza surse de apă potabila cu jet ascendent sau se amplaseaza recipiente - dozatoare de apă potabila prevazute cu pahare de unica folosinta.

(5) Racordarea la rețeaua de apă potabila și canalizare în unitatile pentru ocrotirea, educatia, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor este obligatorie.

(6) În cazul în care nu se poate asigura alimentarea cu apă potabila în regim permanent sau sursa de apă este necorespunzătoare se accepta temporar utilizarea de recipiente - dozatoare de apă potabila, prevazute cu pahare de unica folosinta. Pentru spalarea mâinilor se vor amenaja temporar spalatoare provizorii, pentru o perioada de maximum 90 de zile, formate din bazin cu robinet (cu o capacitate de 5-10 litri) și chiuveta cu scurgere la fosa vidanjabila.

(7) În lipsa unor sisteme publice de canalizare accesibile, autoritatile publice locale și unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor sunt obligate să își prevada instalatii proprii pentru colectarea, tratarea și evacuarea reziduurilor fecaloid-menajere și a apelor uzate sau fose septice vidanjabile, care se executa și se exploateaza astfel încât să previna accidentarea copiilor și să nu produca poluarea solului, a apelor și a aerului.

(8) Fosele septice sunt mentinute în permanenta stare de functionare și igienizare, evitându-se depasirea capacitatii. Distanța minima a acestor instalatii, respectiv fose septice, va fi de 10 m de cea mai apropiata cladire a unitatilor pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor. Fosele septice vor fi în aval de acestea și vor fi împrejmuite corespunzător pentru a nu fi un pericol de accidentare pentru copii. Pentru reziduurile menajere solide se amenajeaza ghene impermeabilizate și împrejmuite cu gard racordate la hidrant și sifon de scurgere, situate la minimum 10 m de blocul alimentar. Igienizarea și dezinfectia ghenelor se va face zilnic și ori de câte ori este nevoie, iar a recipientelor, după fiecare evacuare.

(9) Colectarea, depozitarea, transportul și neutralizarea, după caz, a deseurilor menajere și a celor periculoase provenite din activitatea medicală se fac conform prevederilor legale în vigoare.

(10) Instalatiile interioare de distributie a apei potabile și de evacuare a

reziduurilor lichide, sifoanele de pardoseala si obiectele sanitare sunt mentinute în permanenta stare de functionare si curatenie si sunt dezinfectate zilnic cu produse biocide, avizate/autorizate, conform prevederilor legale în vigoare, respectându-se recomandarile producatorului.

(11) Pentru efectuarea curateniei si dezinfectiei prin stergere a grupurilor sanitare sunt utilizate 4 stergatoare/lavete de culori diferite, stabilite prin proceduri interne, privind efectuarea dezinfectiei grupurilor sanitare: una pentru mânerul usilor cabinelor closetelor si pentru mânerul lantului de tras apa din rezervor/bazinul WC, a doua pentru peretii si usa cabinei, a treia pentru colacul vaselor closetelor si a patra pentru podeaua acestora. Stergatoarele vor fi spalate, dezinfectate zilnic, individual, într-un lavoar destinat acestui scop din oficiul de curatenie si înlocuite periodic/la nevoie. Personalul care efectueaza operatiunile curente de curatenie si dezinfectie va urma cursurile de însusire a notiunilor fundamentale de igiena, cu respectarea legislatiei în vigoare.

(12) Orice lucrari de transformare, suplimentare si/sau reducere a retelei de apa, canalizare si instalatii sanitare se efectueaza numai cu notificarea si autorizarea de catre directiile de sanatate publica judetene sau a municipiului Bucuresti.

(13) Autoritatile administratiei publice locale, producatorii/distribuitorii de apa si conducerea unitatilor pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor sunt obligate sa rezolve cu maximum de operativitate toate defectiunile aparute în reseaua de apa-canalizare.

Art. 8. - (1) Dotarea cu mobilier se face corespunzator vârstei si dezvoltarii fizice sau dizabilitatii copiilor si tinerilor, având în vedere numarul acestora, caracterul activitatii si destinatia încaperilor. În unitatile de învățământ unde activitatea elevilor se desfasoara în doua schimburi/ture mobilierul scolar (pupitru si scaun) va fi astfel conceput încât sa fie usor de reglat în functie de înaltimea elevilor.

(2) Conducerea unitatilor pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor are obligatia de a repara imediat orice defectiuni ale mobilierului.

(3) În unitatile pentru ocrotirea, educarea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor nu se admite utilizarea paturilor pliante din material textil. Paturile sunt strict individualizate.

(4) Se permite utilizarea paturilor suprapuse în internate scolare si camine studentesti numai daca se îndeplinesc cubajele specifice tipului de colectivitate si daca patul de deasupra este prevazut cu sistem de siguranta pentru prevenirea accidentelor.

(5) Se interzice folosirea în laboratoare sau ateliere scolare a taburetelor cu suprafata de sedere metalica.

(6) Se interzice folosirea scaunelor fara spatari în salile de grupa/clasa.

(7) În unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor se recomanda scaune cu sezutul din alt material decât cel textil, usor de curatat si dezinfectat (de exemplu, piele ecologica). Se interzice folosirea pernutelor pe scaunul prescolarilor si elevilor, a huselor din material textil pentru protejarea mobilierului scolar sau a scaunului tapitat din material textil.

(8) Tabla scolară va fi orientata astfel încât razele solare sa nu cada perpendicular pe suprafata acesteia; suprafata tablei scolare sa fie neteda, mata, sa nu produca reflexii; tabla va fi prevazuta cu jgheab de colectare a prafului de creta, dupa caz, curatarea se va realiza în regim umed sau uscat pentru unele table de scris cu marker, conform recomandarilor producatorului.

Art. 9. - Pentru prevenirea îmbolnavirilor cauzate de disconfortul termic, îndeosebi în sezonul rece, în unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor se asigura urmatoarele conditii ale regimului de încălzire:

a) oscilatiile de temperatura din interiorul încaperilor nu trebuie sa depaseasca 2°C pe perioada în care copiii si tinerii se afla în încaperile respective;

b) diferentele dintre temperatura încaperilor destinate activitatii sau odihnei copiilor si cea a anexelor (coridoare, vestiare s.a.) sa nu depaseasca 2°C pentru unitatile de anteprescolari si prescolari si 3°C pentru unitatile scolare si de învățământ superior;

c) sistemele de încălzire utilizate nu trebuie sa permita degajarea de substante toxice în încaperi. Pentru evitarea unor accidente prin intoxicare cu fum/monoxid de carbon se interzice, în toate unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor, utilizarea pentru încălzire a sobelor metalice, sobelor de teracota si folosirea carbunilor. Temperatura suprafetei de încălzire nu trebuie sa depaseasca 70-80°C pentru a nu se scadea umiditatea relativa sub 30%;

d) corpurile de încălzire centrala vor fi prevazute cu grilaje de protectie pentru

evitarea accidentelor;

e) prin exceptie de la prevederile lit. c), în unitatile de ocrotire, educare, instruire, odihna si recreere a copiilor si tinerilor, pentru care montarea centralei termice nu este posibila, pentru evitarea accidentelor prin arsuri, în dreptul usilor sobelor se monteaza paravane protectoare din materiale ignifuge, iar supravegherea acestora se face de catre personal cu atributii specifice;

f) în anotimpul cald, pentru evitarea supraîncalzirii încăperilor se folosesc mijloace de reducere a însoririi directe si mijloace sau metode de intensificare a ventilatiei. Se permite montarea aparatelor pentru aer conditionat în salile de grupa/clasa sau pe holurile de acces cu conditia ca acestea sa nu puna în pericol starea de sanatate a copiilor/tinerilor;

g) în dormitoare, sali de grupa si de clasa, sali de gimnastica si laboratoare se asigura pardoseli din materiale izoterme, nontoxice si nonalergice, usor lavabile si dezinfectabile pentru a permite spalarea acestora conform programului de curatenie.

Se interzice folosirea motorinei la salubritatea pardoselii;

h) încăperile pentru depozitarea olitelor din unitatile de anteprescolari sunt prevazute cu gratare confectionate din material usor lavabil si care sa permita dezinfectia;

i) pardoselile bailor si dusurilor din unitatile pentru anteprescolari si prescolari sunt acoperite cu materiale antiderapante, pentru prevenirea accidentarii copiilor, sa fie lavabile si dezinfectabile;

j) în vestiarele din unitatile pentru anteprescolari si prescolari se asigura paviment acoperit cu materiale izoterme, nontoxice si nonalergice, usor lavabile si dezinfectabile.

Art. 10. - (1) Toate încăperile destinate copiilor si tinerilor sunt prevazute cu ventilatie naturala. Mijloacele de ventilatie trebuie sa asigure o împrăspatare a aerului de cel putin 1,5 schimburi de aer pe ora în încăperile de grupa din unitatile pentru anteprescolari si prescolari, 3 schimburi pe ora în salile de clasa si de cursuri pentru elevi si studenti si 5 schimburi pe ora în grupurile sanitare. Eficienta ventilatiei se apreciaza prin metode de laborator.

(2) Viteza curentilor de aer din încăperile destinate copiilor si tinerilor nu va depasi 0,3 m/s.

(3) Ventilatia prin deschiderea ferestrei se realizeaza în asa fel încât sa se evite disconfortul termic si sa asigure înlaturarea continua a aerului viciat.

(4) Pentru asigurarea unei ventilatii naturale permanente, oberlihturile au o suprafata totala de cel putin 1/50 din suprafata încăperii; sensul de deschidere a acestora este spre interior si în sus.

(5) Încăperile destinate copiilor si tinerilor se ventileaza în pauzele din timpul programelor de activitate prin deschiderea ferestrelor. În aceste perioade copiii si tinerii parasesc obligatoriu încăperea.

(6) Aerisirea dormitoarelor si a salilor de mese se efectueaza în perioadele în care copiii nu se afla în aceste încăperi.

(7) La calcularea cubajului, în încăperile destinate pentru copii si tineri nu se ia în calcul o valoare a înaltimii mai mare de 3 m, cu exceptia salilor de educatie fizica.

(8) Pentru prevenirea accidentelor prin cadere ale copiilor, de la nivelul încăperilor situate la etaj, conducerile unitatilor vor lua obligatoriu masurile de protectie necesare la ferestre, casa scarii si oriunde este necesar.

(9) Folosirea aparatelor de aer conditionat/altor sisteme de ventilatie sau climatizare se face cu respectarea stricta a parametrilor de microclimat (curenti de aer, temperatura, nivel de zgomot, frecventa de igienizare a filtrelor cu respectarea recomandarilor producatorului, precum si pozitionarea acestora).

Art. 11. - (1) În încăperile destinate activitatii copiilor si tinerilor se asigura un iluminat natural direct, cu un raport luminos (raportul dintre suprafata ferestrelor si suprafata pardoselii) de 1/4-1/5, iar în cele pentru odihna de 1/6-1/8. În salile de desen si în ateliere raportul luminos este de 1/3.

(2) La locul de activitate se asigura primirea luminii din partea stânga. Se evita reducerea iluminatului natural prin obstacole exterioare, perdele, jaluzele interioare, flori în exces sau prin culori închise folosite la zugravirea interioarelor.

(3) Se utilizeaza iluminatul local artificial oriunde este necesar, în functie de specificul si dificultatea sarcinii vizuale, precum tabla, locul de lucru în ateliere, salile de lectura, salile de desen s.a.

(4) Iluminatul artificial trebuie sa asigure o iluminare uniforma a spatiilor în care se desfasoara activitatea, sa evite efectele de pâlpâire, stroboscopic, de stralucire si/sau de modificare a culorilor. În acest scop, pentru iluminatul fluorescent, la fiecare corp de iluminat se utilizeaza tuburi de cel putin doua culori diferite, prevazute cu grile protectoare pentru evitarea accidentelor.

(5) În exploatarea sistemelor de iluminat se respecta recomandările producătorului, precum și prevederile normativelor în vigoare referitoare la verificarea instalațiilor electrice și la înlocuirea lampilor uzate, curățarea periodică a echipamentului de iluminat și a suprafețelor reflectorizante din încăpere (geamuri, pereți, tavan).

Art. 12. - Nivelul de zgomot acustic-echivalent continuu L_{eq} , în încăperile pentru activitatea teoretică a copiilor și tinerilor, nu trebuie să depășească 35 dB (A), curba de zgomot 30.

Art. 13. - (1) Jucăriile și materialele didactice utilizate în unitățile pentru copii și tineri se depozitează în anexe special amenajate pentru acest scop. Jucăriile și materialele didactice utilizate trebuie să fie confecționate din materiale, forme și dimensiuni care să nu constituie un risc pentru sănătatea și siguranța acestora și să permită curățarea și dezinfectarea lor periodică și la nevoie. Fiecare grupă are jucării separate. Se asigură un număr corespunzător de jucării și materiale didactice, adaptate cerințelor dezvoltării neuropsihice și specificului activităților. Se interzic jucăriile din material textil.

(2) Jucăriile și materialele didactice deteriorate se scot din folosință.

(3) Jucăriile se spală și se dezinfectează periodic, cel puțin o dată/lună în cursul anului școlar, după fiecare vacanță școlară sau ori de câte ori este nevoie.

(4) Sticlăria, instrumentele și materialele didactice, după caz, utilizate în unitățile de ocrotire, educare, instruire, odihnă și recreere, în cadrul activităților practice și de laborator, se spală și se dezinfectează după fiecare întrebuințare. Este interzisă participarea elevilor și studenților la aceste operațiuni.

Art. 14. - (1) Unitățile care asigură cazare pentru copii și tineri sunt prevăzute cu spații, aparatură și mijloace pentru colectarea, dezinfectarea/dezinsectia, spălarea, fierberea, uscarea, calcarea și distribuirea rufelor sau contractează aceste tipuri de servicii cu firme specializate. Se asigură spații pentru depozitarea rufelor cu respectarea obligatorie a circuitelor separate pentru rufăria curată și cea murdară.

(2) Pentru uscarea și calcarea lenjeriei personale de către elevi și studenți în internate se asigură spațiile necesare pentru aceste activități. Schimbarea lenjeriei individuale de pat se face săptămânal și ori de câte ori este necesar.

(3) La spălarea rufelor și lenjeriei se respectă următoarele faze: debarasarea eventuală de materii fecale, spălare, dezinfectie chimică sau termochimică (10 minute la 70°C sau minimum 1 minut la 80°C, după caz) și limpezire. Calcarea lenjeriei de corp, de pat și a fetelor de masă este obligatorie, cu fier de calcat/statie de calcat cu abur la 130°C.

Art. 15. - (1) Unitățile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor sunt dotate și aprovizionate permanent cu ustensile, materiale și produse biocide avizate/autorizate de Comisia Națională de Produse Biocide sau alte instituții abilitate în acest sens, necesare pentru întreținerea curățeniei și efectuarea operațiilor de dezinfectie. Aceste ustensile, substanțe și materiale se păstrează în oficii de curățenie prevăzute cu lavoar cu apă caldă și rece, ventilație naturală și amenajate cu pardoseală lavabilă. Lavetele utilizate la curățenie se vor înlocui periodic sau la nevoie. Ustensilele folosite la efectuarea curățeniei vor fi inscripționate/etichetate conform destinației acestora, respectiv săli de clasă, holuri, săli de mese, bucatărie, grupuri sanitare și alte spații destinate procesului de învățământ, respectând codul UE al culorilor materialelor de curățenie. Cabinele medicale/stomatologice vor avea ustensile și materiale de curățenie special destinate acestora.

(2) În unitățile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor dezinsectia periodică se va face la 3 luni, iar deratizarea periodică se va face la intervale de maximum 6 luni sau ori de câte ori este nevoie; între operațiunile periodice se vor aplica proceduri de dezinsectie și deratizare curente, de întreținere, în funcție de prezenta vectorilor. Pentru efectuarea acestor operațiuni unitatea încheie contracte de prestări de servicii cu firme autorizate în domeniul dezinsectiei și deratizării.

(3) Se asigură grupuri sanitare și vestiare, cu dulapuri separate pentru păstrarea îmbrăcămintei și, respectiv, a echipamentului de protecție a personalului de îngrijire, a personalului educativ din unitățile de copii anteprescolari, prescolari, a personalului blocului alimentar, precum și pentru personalul de îngrijire din blocul alimentar și spălătorii din toate unitățile de învățământ.

(4) Se asigură permanent materialele necesare igienei personale la grupurile sanitare din unitate, corespunzător numărului de copii și tineri, respectiv hârtie igienică, apă caldă, săpun lichid, prosoape de hârtie de unică folosință.

(5) Autoritățile administrației publice locale și conducerea unităților pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor iau măsurile necesare pentru conservarea integrității clădirilor în scopul evitării riscului de accidente, inclusiv în caz de seism, precum și a integrității pavimentelor, a

tâmplariei si mobilierului, pentru a preveni accidentarea copiilor si tinerilor.

Art. 16. - (1) Regimul de activitate si de odihna în unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor este asigurat în concordanta cu particularitatile de vârsta ale curbei fiziologice, capacitatea de efort din cursul unei ore, zile, saptamâni, semestru si an de învatamânt. În dozarea solicitarilor se are în vedere evitarea eforturilor crescute la începutul si sfârșitul perioadelor de timp mentionate. În crese, gradinite cu program saptamânal, continutul regimului de viata este astfel organizat încât sa stimuleze dezvoltarea corespunzatoare a motricitatii, a functiilor de cunoastere, a vorbirii si a comportamentului social.

(2) În unitatile de prescolari si scolari se va urmari desfasurarea activitatii în conditiile unui regim de activitate si de odihna corespunzator capacitatii de efort a diferitelor grupe de vârsta conform anexei nr. 1 la prezentele norme.

(3) Asezarea copiilor în banci se face în functie de înaltime si tulburari vizuale sau tulburari auditive necorectate cu dispozitive medicale specifice.

(4) Anteprescolarii, prescolarii si elevii din învatamântul primar (clasa pregatitoare si clasele I-IV) si elevii din clasele a VIII-a si a XII-a au activitate educativa/cursuri numai dimineata.

(5) Întocmirea orarelor si repartizarea zilnica, saptamânala, semestrială si anuala a solicitarilor cuprinse în programele diferitelor discipline se fac conform prevederilor prevazute în anexa nr. 1 la prezentele norme.

Art. 17. - (1) În unitatile de învatamânt preuniversitar alimentatia se face cu respectarea prevederilor Legii [nr. 123/2008](#) pentru o alimentatie sanatoasa în unitatile de învatamânt preuniversitar si ale Ordinului ministrului sanatatii publice [nr. 1.563/2008](#) pentru aprobarea Listei alimentelor nerecomandate prescolarilor si scolarilor si a principiilor care stau la baza unei alimentatii sanatoase pentru copii si adolescentii.

(2) Copiii/Tinerii cu diferite alergii/intolerante alimentare sau boli cronice care necesita regimuri alimentare speciale (de exemplu, diabetul zaharat) vor prezenta unitatii de învatamânt si cabinetului medical scolar recomandarile pentru meniul personalizat, întocmite de medicul de specialitate care are în evidenta copilul/tânarul, în colaborare cu specialistul în nutritie-dietetica. Unitatea de învatamânt va asigura aprovizionarea cu alimentele necesare pregatirii acestor meniuri personalizate. Personalul din bucatarii va fi instruit prin cursuri de catre specialisti în nutritie-dietetica.

(3) Nu este permisa introducerea în unitatea de învatamânt a altor alimente în afara celor achizitionate de aceasta.

Art. 18. - (1) Pentru asistenta medicala preventiva, curativa si de urgenta, în unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor se asigura urmatoarele spatii:

a) cabinet medical scolar - în fiecare locatie a unitatilor pentru ocrotirea, educarea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor este necesar sa existe un cabinet medical autorizat si organizat conform prevederilor legale pentru asigurarea asistentei medicale a prescolarilor, elevilor din unitatile de învatamânt preuniversitar si studentilor din institutiile de învatamânt superior pentru mentinerea starii de sanatate a colectivitatilor si pentru promovarea unui stil de viata sanatos. În mod exceptional, în gradinitele cu program normal/prelungit care nu au mai mult de 150 de prescolari înschisi si nici grupe de anteprescolari pot fi autorizate cabinete medicale în care o singura încăpere sa îndeplineasca rolul de cabinet de consultatii si sala de tratament, daca acea încăpere îndeplineste cumulativ urmatoarele conditii: are cel puțin 12 m², este situata în apropierea caili de acces în unitate, este iluminata si ventilata corespunzator, natural si artificial, pavimentul si peretii sunt usor dezinfectabili, iar dotarile sunt conform baremului;

b) izolator - în crese, gradinite cu program prelungit si saptamânal, internate scolare, centre de vacanta si tematice, pentru cel puțin 1% din numarul copiilor si tinerilor din aceste unitati, dar nu mai puțin de doua paturi, cu marimi corespunzatoare vârstei. Izolatorul din unitatile mentionate în acest paragraf va respecta conditiile igienice prevazute de legislatia referitoare la izolarea cazurilor din sectiile de pediatrie, cu modificarile si actualizarile ulterioare, astfel:

- pentru copii anteprescolari, 1- 3 ani, suprafata utila/pat în izolator va fi de minimum 4-5 m²;

- pentru copii prescolari (3-6 ani), suprafata utila/pat în izolator va fi de minimum 6 m², iar peretele izolatorului orientat spre postul asistentului medical va fi partial vitrat securizat;

- pentru copiii mai mari de 6 ani si tineri, suprafata utila/pat în izolator/infirmierie va fi de minimum 7 m²;

- izolatorul va fi obligatoriu într-o încăpere iluminata natural corespunzator;

- distanta dintre doua paturi nu va fi mai mica de 0,70 m;

- izolatorul va fi dotat cu o chiuveta cu apa calda/rece, sapun lichid dezinfectant, prosoape de hârtie de unica folosinta.

(2) Cabinetele medicale din unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea sunt dotate conform ordinului ministrului educatiei si cercetarii si al ministrului sanatatii care reglementeaza acordarea asistentei medicale în unitatile de învățământ.

(3) Curatenia si dezinfectia cabinetului medical din unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor, aprovizionarea cu materiale de curatenie si dezinfectie, precum si asigurarea întretinerii si a bunei functionari a cabinetului revin conducerii unitatilor respective.

(4) Colectarea, depozitarea si îndepărtarea reziduurilor periculoase rezultate din activitatea medicala se fac conform legislatiei în vigoare.

(5) Cabinetele medicale si izolatoarele trebuie sa fie prevazute cu apa curenta calda si rece. Personalul medico-sanitar poarta obligatoriu echipament de protectie de culoare deschisa.

(6) Asistenta medicala preventiva si curativa în unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor se asigura prin cabinetele medicale organizate si autorizate conform legislatiei în vigoare.

Art. 19. - Pentru promovarea si mentinerea starii de sanatate a copiilor si tinerilor, în unitatile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor se respecta prevederile legale pentru asigurarea asistentei medicale a prescolarilor, elevilor din unitatile de învățământ preuniversitar si studentilor din institutiile de învățământ superior pentru mentinerea starii de sanatate a colectivitatilor si pentru promovarea unui stil de viata sanatos.

Art. 20. - Conducerea unitatilor pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor ia toate masurile pentru mentinerea starii de igiena si confort în unitate, având în vedere:

a) întretinerea igienica permanenta a terenului, locatiilor, instalatiilor si mobilierului;

b) maturarea umeda sau aspirarea mecanica a prafului, zilnic sau ori de câte ori este nevoie, precum si dezinfectia periodica si dupa necesitate a mobilierului si a jucariilor;

c) întretinerea permanenta a starii de curatenie generala si a grupurilor sanitare din unitati prin dotarea si utilizarea corespunzatoare a materialelor de curatenie generala, de igiena individuala si a substantelor dezinfectante, prin spalare si dezinfectare zilnica si la necesitate, asigurarea permanenta a apei calde pentru curatenie;

d) întretinerea starii permanente de curatenie în spatiile de învățământ, de desfășurare a activitatilor educative/sportive, în blocul alimentar, în spalatorie si în spatiile exterioare cladirii unitatilor pentru copii si tineri;

e) asigurarea dezinsectiei si deratizarii încaperilor si a anexelor, periodic si ori de câte ori este necesar, pentru prevenirea aparitiei insectelor si a rozatoarelor;

f) asigurarea colectarii, depozitarii si transportului reziduurilor potrivit prevederilor legislatiei în vigoare. Platformele pentru colectarea reziduurilor se amplaseaza la distanta de minimum 10 m de cladirea unitatii, amenajate conform legislatiei în vigoare;

g) asigurarea curateniei generale, a dezinfectiei mobilierului si a pavimentelor, saptamânal, în unitatile de anteprescolari si prescolari, iar în unitatile si internatele scolare, în unitatile de învățământ superior si caminele studentesti, înainte de reluarea activitatii dupa vacantele scolare/studentesti si ori de câte ori este nevoie.

Capitolul II

Norme specifice diferitelor tipuri de unitati pentru copii si tineri

Art. 21. - În unitatile pentru copii anteprescolari (crese) se asigura obligatoriu:

a) în dormitoare cubajul minim de aer de 6 mc pentru un copil, iar în spatiul de joaca din salile de grupa cubajul minim de aer de 5 mc pentru un copil;

b) microclimatul din salile de grupa si din dormitoare având o temperatura de 22-24°C, o umiditate relativa de 40-60% si o viteza a curentilor de aer de 0,1-0,3 m/s;

c) iluminatul artificial în camerele de primire de 300 lucsi, iar în salile de grupa de 200 lucsi;

d) amplasarea prizelor si întrerupatoarelor electrice mai sus decât posibilitatea de atingere a copiilor si dotate cu sisteme de protectie;

e) urmatoarele obiecte sanitare: o cadita cu scurgere la rețeaua de canalizare pentru maximum 10 copii, o chiuveta pentru maximum 5 copii, un scaun WC pentru maximum 10 copii si un dus flexibil (mobil) pentru maximum 10 copii, conform prevederilor

cuprinse în anexa nr. 2 la prezentele norme;

f) olite individuale pentru copiii sub 2 ani, care se utilizeaza numai dupa ce sunt spalate si dezinfectate, pentru evitarea riscului aparitiei unor boli transmisibile, precum si caditele pentru îmbaiere si masutele pentru înfasat;

g) spatiu pentru schimbat scutecele dotat cu masa pentru înfasat/schimbat si chiuveta racordata la apa calda si rece;

h) pentru personal o cabina WC si o chiuveta pentru 40 de persoane, precum si un dus flexibil pentru 10 persoane, în conformitate cu reglementarile în vigoare;

i) amplasarea paturilor în dormitoare la o distanta de minimum 1 m fata de peretii exteriori, iar intervalele între rânduri de 0,75-1 m;

j) cazarmamentul adecvat vârstei copiilor, respectiv saltea, pled, musama de protectie, 2-3 schimburi de pat si de lenjerie pentru fiecare copil;

k) amplasarea salilor de grupa pentru copiii de 1-2 ani si a grupelor de gradinita cu grupe de vârsta mici la parterul cladirii;

l) dotarea corespunzatoare a salii de joc (tarcuri, jucarii, tobogane etc.) si a curtii colectivitatii (nisipare, umbrele, cumpene etc.), precum si organizarea activitatii în functie de vârsta copiilor. Nisipul din nisipare va fi înlocuit înainte de fiecare an scolar.

Art. 22. - (1) Oficiile alimentare ale unitatilor pentru anteprescolari se doteaza obligatoriu cu:

a) dulap pentru depozitarea veselei, separat pe grupe de copii;

b) masa acoperita cu material inoxidabil;

c) chiuveta bicompartimentata pentru spalare, dezinfectat si uscat vesela;

d) racordare la sistem de apa calda si rece.

(2) Pentru situatia înscrierii copiilor sub 2 ani ce nu pot fi alimentati cu lingurita trebuie sa existe un spatiu separat care, pe lângă dotarile mentionate la alin. (1), trebuie sa fie echipat obligatoriu cu:

a) unul sau mai multe sterilizatoare pentru biberone;

b) biberone care sa permita dezinfectie termica la +93°C timp de 10 minute.

(3) Cadrul medical din unitatea pentru copii anteprescolari controleaza zilnic starea de igiena si functionalitatea oficiilor.

Art. 23. - În unitatile de învățământ pentru prescolari (gradinite) si alte unitati destinate copiilor prescolari (centre de zi, centre educationale) se asigura:

a) un cubaj de aer de 8 mc pentru un copil în camerele de grupa cu tripla functionalitate (dormitor, sala de activitati, sala de mese), precum si în dormitoarele cu paturi fixe, din colectivitatile cu program saptamânal, si de 5 mc pentru un copil, în cazul utilizarii lor numai pentru procesul instructiv-educativ; în dormitoarele cu paturi fixe din gradinitele cu program prelungit se admite un cubaj de cel puțin 6 mc pentru un copil;

b) microclimatul din salile de grupa si dormitoare se asigura cu o temperatura de 20-22°C, o umiditate relativa de 30-60% si o viteza a curentilor de aer de 0,1-0,3 m/s;

c) minimum 24 W/mp în salile de grupa, respectiv 150 lx pentru iluminatul incandescent sau 300 lx pentru iluminatul fluorescent;

d) scaunele si masutele pentru prescolari trebuie sa respecte dimensiunile, în functie de vârsta si talia copiilor, conform prevederilor cuprinse în anexele nr. 3 si 4 la prezentele norme;

e) în unitatile pentru prescolari se asigura obiecte sanitare, conform prevederilor cuprinse în anexa nr. 2 la prezentele norme;

f) amplasarea chiuvetelor se face la o înaltime de 50 cm fata de podea pentru copiii în vârsta de 3-4 ani, 55 cm pentru copiii în vârsta de 4-5 ani si 60 cm pentru copiii în vârsta de 5-6 ani;

g) în gradinitele cu program prelungit la care, din motive obiective, nu se pot amenaja dormitoare cu paturi fixe se pot folosi în salile de grupa paturi pliante pentru somnul de dupa-amiaza al copiilor, cu conditia ca acestea sa fie dimensionate la talia prescolarilor, sa asigure o pozitie fiziologica confortabila în timpul somnului si sa fie dotate cu cazarmamentul corespunzator dimensiunilor paturilor.

Art. 24. - În unitatile de învățământ scolar si universitar si centrele de vacanta: a) în salile de clasa si cursuri, respectiv în salile pentru activitati de educatie nonformala se asigura un cubaj de aer de 5-8 mc pentru o persoana;

b) în dormitoare (internate scolare, camine studentesti) cubajul de aer este pentru o persoana dupa cum urmeaza:

1. pentru scolarii între 7-10 ani: 10-12 mc;

2. pentru scolarii între 11-15 ani: 13-15 mc;

3. pentru scolarii peste 15 ani: 16-20 mc;

c) în dormitoarele din centrele de vacanta se asigura un cubaj de aer de minimum 13 mc pentru o persoana;

d) microclimatul în salile de clasa si de cursuri, respectiv în salile pentru

activitati de educatie nonformala asigura o temperatura de minimum 20°C, o umiditate relativa de 30-60% si o viteza a curentilor de aer de 0,2-0,3 m/s. În dormitoare se asigura o temperatura de minimum 22°C, o umiditate relativa de 30-60% si o viteza a curentilor de aer de 0,2-0,3 m/s;

e) în salile de educatie fizica temperatura este de minimum 18°C si cubajul de aer de 30 mc/persoana;

f) în salile de clasa, de cursuri, de lectura, de meditatiei, pentru activitati de educatie nonformala, în biblioteca si în laboratoare iluminatul artificial fluorescent asigura minimum 300 lucsi, pentru iluminatul incandescent 150 lucsi sau minimum 24 W/mp;

g) în salile de desen se asigura 400-500 lucsi (lx) pentru iluminatul incandescent sau minimum 40 W/mp;

h) în salile de gimnastica si de festivitati se asigura un iluminat artificial de 200 lucsi;

i) obiectele sanitare pentru unitatile scolare si studentesti, precum si obiectele sanitare pentru unitatile scolare si studentesti - internate si camine se asigura conform prevederilor cuprinse în anexele nr. 5 si 6 la prezentele norme;

j) în aceste unitati este obligatorie separarea pe sexe a grupurilor sanitare;

k) salile de educatie fizica/salile de gimnastica sunt prevazute cu vestiare si grupuri sanitare, separate pe sexe, dotate permanent cu hârtie igienica, apa calda, sapun lichid, prosoape de hârtie sau dispozitiv electric de uscare a mâinilor.

Art. 25. - În laboratoarele scolare se asigura urmatoarele conditii:

a) obtinerea autorizatiei de protectie a muncii speciale de catre laboratoarele de chimie care poseda substante toxice, conform legislatiei în vigoare;

b) iluminat artificial de minimum 300 lucsi si iluminat natural cu raport luminos între suprafata ferestrelor si cea a podelei de 1/3-1/4;

c) temperatura de 20°C, umiditate relativa de 30-60% si o viteza a curentilor de aer de 0,2-0,3 m/s;

d) cubaj de aer de minimum 6 mc pentru un elev;

e) amenajarea în laboratoarele de chimie a unor nise cu hote prevazute cu un sistem eficient de absorbtie a gazelor degajate;

f) manipularea substantelor toxice se face în nise numai de catre profesori si laboranti instruiti;

g) respectarea normelor de protectie a muncii si de prevenire a incendiilor conform legislatiei în vigoare;

h) închiderea usilor de intrare a laboratoarelor de chimie se face spre interiorul acestora;

i) substantele chimice se pastreaza în dulapuri închise sub cheie, iar cele toxice se pastreaza în recipiente inscriptionate cu simbolul specific reglementat de pericol si cu denumirea substantelor respective;

j) dotarea laboratoarelor de chimie cu instalatii de apa si gaze; sistem de detectie a gazelor;

k) acoperirea meselor de lucru în laboratoarele de chimie cu materiale acido- si alcalino-rezistente si usor lavabile;

l) interzicerea depozitarii în nisele din laboratoarele de chimie a substantelor chimice sau a altor materiale;

m) dotarea laboratoarelor de chimie cu truse de prim ajutor continând materiale sanitare si medicamente specifice substantelor toxice existente în laborator;

n) în laboratoarele de chimie, la orele în care se efectueaza experiente, elevii poarta obligatoriu echipament de protectie.

Art. 26. - În atelierelor scolare se asigura urmatoarele conditii:

a) cubaj de aer de minimum 10 mc pentru un elev, în functie de specificul activitatii;

b) temperatura interioara de 18°C în sezonul rece în atelierelor în care activitatea necesita efort fizic mediu sau mare, ca de exemplu tâmplarie, lacatuserie, prelucrari prin aschiere etc., iar în celelalte, de 20°C;

c) iluminat natural cu raport luminos între suprafata ferestrelor si cea a podelei de 1/3-1/4;

d) iluminat artificial general de minimum 300 lucsi, combinat în functie de specificul activitatii cu iluminatul local;

e) amplasarea de gratare din lemn sau material antiderapant în atelierelor cu paviment de mozaic sau de beton;

f) situarea înaltimii bancului de lucru în atelierelor de lacatuserie la nivelul cotului îndoit lipit de torace ± 5 cm. În acest scop se monteaza minimum 3 înaltimi ale menghinei, iar pentru elevii cu statura foarte mica se asaza gratare de lemn sub picioare;

g) montarea de sisteme de ventilatie artificiala, eficiente în atelierelor în care,

în urma activitatii, apar pulberi, gaze sau vapori;

h) adaptarea dimensiunilor uneltelor de lucru la indicatorii antropometrici ai elevilor;

i) diferentierea sarcinilor de lucru după sex, indicatori antropometrici (somatometrici), vârsta, eventuale tulburări ale stării de sănătate a elevilor;

j) asigurarea de vestiare pentru depozitarea hainelor de stradă și a ghiozdanelor elevilor;

k) interzicerea pastrării în ateliere a hainelor de stradă și a ghiozdanelor elevilor;

l) purtarea obligatorie, în timpul activității, a echipamentului de protecție (halate, iar în atelierele de prelucrări prin aschiere, ochelari de protecție, bascuri pentru băieți și basmale pentru fete);

m) existența în atelierele școlare a truselor de prim ajutor, dotate corespunzător;

n) dotarea atelierelor cu chiuvete cu apă caldă și rece pentru spălarea mâinilor, săpun lichid și prosop de hârtie;

o) interzicerea depozitării în atelierele școlare a altor materiale și unelte de lucru decât cele care se folosesc curent în activitatea de instruire practică în ziua respectivă;

p) respectarea întocmai a contraindicațiilor medicale temporare sau definitive, condiționate de tulburări ale stării de sănătate a elevilor.

Art. 27. - În cadrul activităților specifice, la instruirea practică a elevilor/studentilor, atât conducerea unităților de învățământ preuniversitar și universitar, cât și ale celor în care se desfășoară instruirea practică răspund de aplicarea tuturor măsurilor de prevenire a accidentării sau îmbolnăvirii elevilor/studentilor.

Art. 28. - Conducerea unităților pentru educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor organizează activitatea școlară sau extrascolară a elevilor, astfel încât între tura de dimineață și cea de după-amiaza să existe o pauză de cel puțin o oră pentru efectuarea curățeniei grupurilor sanitare și a spațiilor de învățământ.

Art. 29. - (1) Mobilierul din școli și licee trebuie să fie ergonomic. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un mobilier școlar ca să fie ergonomic sunt:

a) să realizeze un raport corespunzător între dimensiunile lui, nivelul de dezvoltare fizică și particularitățile morfofuncționale ale elevului;

b) să permită o poziție ergonomică a elevului în timpul activității școlare;

c) să faciliteze schimbările de poziție ale elevului;

d) să nu expună utilizatorii la traumatisme;

e) să fie ușor de întreținut.

(2) Principalele caracteristici ale băncii școlare ergonomice sunt:

a) dimensiunile băncii să fie în concordanță cu caracteristicile morfologice ale elevului, cu nivelul de dezvoltare fizică a acestuia;

b) banca școlară să se adapteze caracteristicilor morfologice ale utilizatorului și să respecte curbura fiziologică ale coloanei vertebrale; adaptarea să se facă cu ușurință la fiecare schimbare de utilizator;

c) pupitrul, planul de lucru să fie înclinabil cu ușurință între 0-15 grade pentru a-1 aduce la 30-40 cm de ochi, perpendicular pe direcția privirii;

d) scaunul să fie modulabil și cu o porțiune înclinată în față la 5-7 grade, permițând așezarea în mai multe moduri, dar și existența mai multor puncte de sprijin, asigurând poziții variabile ale acestuia;

e) adâncimea totală a băncii trebuie să fie egală cu distanța de la umărul elevului până la vârful degetelor plus 7 cm;

f) înălțimea scaunului să corespundă cu aproximativ 20% din înălțimea elevului sau cu lungimea gambei plus 2-3 cm asigurând un sprijin pe toată talpa piciorului;

g) distanța dintre marginea posterioară a pupitrului și marginea anterioară a scaunului pe verticală să corespundă cu aproximativ 16% din înălțimea elevului.

(3) Fiecare sală de clasă sau de curs se dotează cu bănci cu marime reglabilă atât a înălțimii pupitrului, cât și a înălțimii scaunului sau cu trei marimi de bănci din cele 8 marimi existente. Așezarea băncilor școlare se face în sistem amfiteatru pentru a plasa elevii în funcție de nivelul lor de dezvoltare și a evita apariția deformațiilor de coloana vertebrală la elevi și studenți.

(4) Mobilierul școlar va fi ușor reglabil și în conformitate cu caracteristicile prezentate la art. 8 alin. (1).

(5) Înlocuirea băncilor cu mese și scaune impune o mai strictă supraveghere din partea cadrelor didactice și medicale. Mesele vor fi bine încheiate, din lemn tare, nevopsite, ci numai lustruite, fără colțuri în care să se lovească copiii.

Art. 30. - (1) Volumul și greutatea manualelor, ale rechizitelor și ale altor materiale necesare în procesul de învățământ, transportate zilnic de elevi la școală și

de la scoala, trebuie adaptate capacitatii de efort fizic corespunzatoare vârstei copiilor si tinerilor.

(2) Elevii din ciclul primar si gimnazial folosesc ghiozdane de spate cu fata posterioara întarita.

(3) Greutatea continutului ghiozdanului la toate ciclurile de învățământ nu trebuie sa depaseasca 10% din greutatea copilului.

Art. 31. - (1) În organizarea centrelor de vacanta se respecta indicatiile medicale cu privire la regimul climatic favorabil fiecarui copil sau tânăr.

(2) În centrele de vacanta, conform reglementarilor Ministerului Sanatatii, sunt necesare:

a) aviz epidemiologic eliberat cu 24 de ore înainte plecarii în tabara (sau cu 72 de ore, daca plecarea se face într-o zi de luni sau dupa sarbatori legale) de catre medicul de familie sau medicul de colectivitate;

b) antecedentele vaccinale ale copilului;

c) examenele medicale periodice ale personalului centrului de vacanta si ale cadrelor didactice însotitoare.

(3) În centrele de vacanta sunt obligatorii:

a) efectuarea curateniei generale, dezinfectiei mobilierului si a pavimentelor înainte de începerea activitatii si în intervalele dintre serii, precum si pregatirea materiala corespunzatoare;

b) repararea si mentinerea în buna stare de functionare a cladirii, mobilierului, instalatiilor sanitare si electrice, de apa si de canalizare, a echipamentelor si aparatelor blocului alimentar;

c) dotarea cu inventar moale în cantitati suficiente (minimum doua schimburi) si de calitate corespunzatoare, cu tacâmuri si vesela cel putin egale cu numarul consumatorilor;

d) asigurarea obligatorie a apei curente reci si calde la blocul alimentar si grupurile sanitare;

e) efectuarea vidanjariei ritmice a foselor septice;

f) asigurarea mijloacelor adecvate de transport auto pentru aprovizionarea centrului de vacanta;

g) amenajarea si dotarea corespunzatoare a cabinetului medical, a izolatorului;

h) asigurarea asistentei medicale 24 din 24 de ore de cel putin un cadru mediu sanitar.

Art. 32. - Pauza necesara efectuarii operatiunilor de igienizare în centrele de vacanta între o serie si alta este de minimum o zi.

Art. 33. - Pentru servirea meselor în salile de grupa din crese, gradinite si centre de zi se respecta urmatoarele conditii:

a) mâncarea se transporta de la bucatarie în vase acoperite;

b) personalul care aduce mâncarea de la bucatarie trebuie sa poarte echipament de protectie si sa aiba examenarile medicale periodice specifice personalului din unitatile de alimentatie efectuate conform legislatiei în vigoare;

c) în unitatile pentru prescolari se interzice participarea la servitul mesei, la debarasarea veselei si la spalarea acesteia a personalului de îngrijire care a participat, în prealabil, la curatenia grupurilor sanitare;

d) se interzice servirea mesei pe masute fara fete de masa din material textil;

e) fetele de masa se pastreaza între orele de servire a meselor în asa fel încât sa se evite orice impurificare sau contaminare;

f) înlocuirea fetelor de masa murdare se face zilnic si ori de câte ori este nevoie;

g) masutele pe care se serveste mâncarea copiilor se sterg, în prealabil, cu o solutie dezinfectanta;

h) una dintre masute se foloseste exclusiv pentru asezarea vaselor mari;

i) înainte de servirea mesei, copiii se spala pe mâini sub supravegherea educatoarelor (la prescolari), a educatorului puericultor, a asistentelor sau a infirmierelor (în crese);

j) supravegherea respectarii normelor de igiena la masa copiilor revine educatoarelor si, dupa caz, educatorului puericultor, prin sondaj, si personalului medical al colectivitatii;

k) dupa servirea mesei se efectueaza operatiunile de curatenie a salilor de grupa, cu aerisirea obligatorie a acestora timp de 15-30 de minute, în functie de sezon si de tipul salii de grupa (cu dubla sau tripla functionalitate);

l) recipientele copiilor, pentru baut apa între mese, sunt individualizate si confectionate din materiale care în contact cu alimentul respecta legislatia în domeniu si se pastreaza în locuri care sa evite impurificarea sau contaminarea; nu se permite intrarea în colectivitate cu bauturi sau alimente din exterior (în gradinitele, cresele cu program prelungit/saptamânal);

m) se interzice asezarea scaunelor pe masute în timpul efectuării curateniei salii

de grupa;

n) montarea paturilor în salile de grupa folosite si ca dormitoare din colectivitatile de prescolari se face numai dupa terminarea curateniei dupa servirea mesei.

Art. 34. - (1) În unitatile publice sau private pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor, fara bloc alimentar propriu, se asigura urmatoarele conditii:

a) amenajarea unui oficiu pentru primirea hranei si spatiu pentru servirea mesei cu suprafete care se pot spala si dezinfecta cu usurinta;

b) amenajarea unui oficiu pentru spalarea si depozitarea veselei;

c) aducerea tuturor produselor alimentare de la blocul alimentar (bucatarie) al altei unitati de alimentatie colectiva sau publica în sistem catering numai cu mijloace de transport auto autorizate sanitar, care sa nu fie folosite în alte scopuri, în recipiente cu capace etanse, care sa asigure o ermetizare perfecta;

d) montarea în oficii a unui sistem de încalzire pentru mentinerea la cald a mâncarurilor servite; hrana destinata copiilor nu se va reîncalzi;

e) asigurarea spalarii veselei si a tacâmurilor obligatoriu cu apa calda curenta. Spalarea acestora consta în urmatoarele operatiuni: curatare mecanica de resturi alimentare, spalare cu apa calda cu detergenti, dezinfectanti pentru sectorul alimentar si clatire cu apa rece;

f) utilizarea masinilor automate de spalat vase este permisa doar în urma verificarii eficientei prin teste de salubritate atestate de laborator si efectuate de unitate periodic (semestrial)/la nevoie. Recoltarea se efectueaza de reprezentantii directiei de sanatate publica judetene;

g) resturile alimentare vor fi eliminate în saci etansi si depozitate în pubela/container închis pâna la eliminarea zilnica din unitate;

h) depozitarea veselei si a tacâmurilor numai în dulapuri închise;

i) asigurarea veselei si tacâmurilor în numar cel puțin egal cu cel al consumatorilor care servesc masa. Sunt interzise spalarea veselei între serii si folosirea acesteia la mai multe serii de consumatori;

j) montarea la nivelul principalelor cai de acces a mijloacelor de protectie împotriva vectorilor;

k) în cazul în care masa se asigura în sistem de catering si exista personal care asigura servirea acestei mese, este obligatoriu ca acest personal sa poarte echipament de protectie si sa efectueze examinarile medicale prevazute de legislatia în vigoare pentru angajatii unitatilor de alimentatie colectiva;

l) pastrarea de probe din toate alimentele consumate timp de 48 de ore. Pastrarea se va face în spatii frigorifice;

m) efectuarea la sfârșitul fiecărei saptamâni a curateniei generale;

n) efectuarea de reparatii curente ale încaperilor, anual sau ori de câte ori este nevoie;

o) asigurarea în sala de mese a unei suprafete de cel puțin 1,2 mp/elev;

p) se interzice asezarea scaunelor pe masute în timpul efectuării curateniei de dupa servirea mesei.

(2) În cazul în care masa se asigura în regim catering, firma care aprovizioneaza unitatea pentru ocrotirea, educarea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor trebuie sa detina autorizatie pentru activitati de catering si transport alimente, conform prevederilor legale în vigoare, si sa respecte urmatoarele conditii:

a) meniul saptamânal va fi stabilit în colaborare cu conducerea unitatilor mai sus mentionate si avizat de medicul acestor unitati, numai daca este conform reglementarilor în vigoare si afisat la loc vizibil, cu gramajul/portie si cu lista de alergeni prezenti în alimentele furnizate;

b) portiile vor fi individualizate si transportate în recipienti de unica folosinta;

c) vor fi pastrate probe alimentare (câte o portie) din fiecare aliment servit timp de 48 de ore în frigiderul unitatii;

d) este responsabilitatea firmei de catering sa asigure efectuarea anchetei alimentare de catre un specialist, în lunile octombrie, februarie si mai, si sa prezinte aceasta ancheta alimentara conducerii unitatilor pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor, cabinetului medical al unitatilor respective si organelor de control;

e) meniul zilnic va fi însoțit de o lista a ingredientelor cu gramaj/portie individuala.

Art. 35. - (1) În unitatile de învățământ anteprescolar și prescolar se respecta următoarele perioade dedicate unei sesiuni din categoria activitatilor de învățare:

- a) pentru copiii sub 1 an: între 5 și 10 minute/sesiune;
- b) pentru copiii între 1 și 3 ani: între 10 și 15 minute/sesiune;
- c) pentru copiii între 3 și 4 ani: între 15 și 20 minute/sesiune;
- d) pentru copiii între 4 și 6 ani: între 20 și 35 minute/sesiune.

(2) Prin activități de învățare pentru copiii cu vârste de la naștere la 6 ani se înțelege un ansamblu de acțiuni cu caracter planificat, sistematic, metodic, intensiv, organizate și conduse de cadrul didactic, în scopul atingerii finalitatilor prevăzute în curriculumul specific (activități liber alese, activități pe domenii experientiale, activități de dezvoltare personală).

(3) Pentru fiecare grupă de vârstă, activitățile de învățare alternează cu pauze de 10-15 minute între ele.

Art. 36. - Pentru formele de învățământ școlar și universitar, în orarul școlar, numărul zilnic de ore de activitate nu trebuie să depășească următoarele limite, cu excepția celor cu pregătire specială în anumite domenii de activitate:

- a) pentru învățământul primar:
 - clasa 0 și I = 3-4 ore pe zi;
 - de la clasa a II-a = 4 ore pe zi;
- b) pentru învățământul gimnazial: 4-5 ore pe zi;
- c) pentru învățământul liceal, profesional: 5-6 ore pe zi;
- d) pentru învățământul postliceal și universitar: 6-7 ore pe zi.

Art. 37. - Activitatea de scriere nu se desfășoară la clasa pregătitoare și clasele I-II la prima oră.

Art. 38. - Orele de educație fizică nu se efectuează în prima oră a turei de după-amiaza.

Art. 39. - Orele de desen, mai ales de desen tehnic, se vor efectua în perioadele de timp în care elevii beneficiază de iluminatul natural.

Art. 40. - (1) Se evita situarea a două ore consecutive ale aceluiași obiect de studiu.

(2) Se evita planificarea unui număr mai mare de două teze pe săptămână, iar pentru clasele la care sunt prevăzute numai două teze se planifică o teză pe săptămână.

(3) Tezele și lucrările de control planificate nu se stabilesc în prima și în ultima zi din săptămână școlară și nici în două zile școlare consecutive.

Art. 41. - (1) Programul de instruire practică a elevilor din școli profesionale și licee începe după ora 7,30 și nu depășește ora 19,00.

(2) Durata activității zilnice de instruire practică este de maximum 5-6 ore pentru cei din învățământul liceal și profesional.

(3) Se interzice efectuarea instruirii practice la locurile de muncă cu noxe profesionale sau cu condiții de muncă periculoase ori care reclamă poziții vicioase ale corpului.

(4) Se interzice ca elevii sub 16 ani să facă transporturi manuale într-o activitate permanentă, care necesită ridicări de greutăți mai mari de 5 kg pentru fete și 10 kg pentru băieți, pe o distanță care depășește 50 m, cu o diferență de nivel mai mare de 4 m.

(5) Înălțimea maximă la care elevii pot ridica manual greutăți pe verticală este 0,75 m.

(6) Elevii care își desfășoară activitatea de instruire practică în atelierele școlare sau în întreprinderi sunt instruiți periodic și ori de câte ori este necesar pentru cunoașterea și respectarea normelor de protecția muncii și trebuie să aibă echipament individual de protecție, conform normativelor în vigoare.

(7) La repartizarea pe meserii și locuri de muncă, în cadrul instruirii practice, se ține seama de starea de sănătate și de posibilitățile de efort ale elevilor la recomandarea medicului, în conformitate cu criteriile medicale de orientare școlară și profesională.

Art. 42. - (1) Regimul de activitate și de odihnă în centrele de vacanță trebuie organizat în funcție de vârstă, sexul, capacitatea fizică și starea de sănătate a copiilor.

(2) Locurile de joacă din exteriorul centrelor de vacanță vor fi notificate și autorizate sanitar de către specialiști din cadrul direcțiilor de sănătate publică județene și vor îndeplini următoarele caracteristici:

- a) vor fi amplasate la o distanță de minimum 10 metri de arterele de circulație;
- b) vor fi împrejmuite și dotate cu sisteme de siguranță care să nu permită copiilor parásirea accidentală a spațiului de joc în timpul activităților;
- c) vor fi prevăzute cu fântâni de jet de apă ascendent și cosuri pentru colectarea reziduurilor solide;
- d) vor fi amenajate pe suprafețe care previn accidentarea copiilor (nisip, iarba sau

alte materiale speciale care amortizeaza caderile);

e) vor fi dotate cu panouri avertizoare privind vârsta copiilor care au acces si norme specifice obligatorii privind protectia si sanatatea copiilor;

f) vor fi dotate cu obiecte de joc pe grupe de vârsta ergonomice, care sa respecte prevederile legale în vigoare.

(3) Locurile de joaca din interiorul centrelor de vacanta vor fi notificate si autorizate sanitar de catre specialisti din cadrul directiilor de sanatate publica judetene si vor îndeplini urmatoarele caracteristici:

a) vor fi împrejmuite si dotate cu sisteme de siguranta care sa nu permita copiilor parasirea accidentala a spatiului de joc în timpul activitatilor;

b) vor fi prevazute cu chiuvete si dozatoare de apa cu pahare de unica folosinta si cosuri pentru colectarea reziduurilor solide;

c) vor fi amenajate pe suprafete care previn accidentarea copiilor (materiale speciale care amortizeaza caderile);

d) vor fi dotate cu panouri avertizoare privind vârsta copiilor care au acces si norme specifice obligatorii privind protectia si sanatatea copiilor;

e) vor fi dotate cu obiecte de joc pe grupe de vârsta ergonomice, autorizate;

f) accesul parintilor va fi restrictionat;

g) se vor amenaja vestiare si rafturi pentru încaltamintea de exterior.

Art. 43. - Prevederile prezentelor norme se completeaza cu dispozitiile Legii [nr. 123/2008](#) pentru o alimentatie sanatoasa în unitatile de învățământ preuniversitar, ale Ordinului ministrului sanatatii publice [nr. 1.563/2008](#) pentru aprobarea Listei alimentelor nerecomandate prescolarilor si scolarilor si a principiilor care stau la baza unei alimentatii sanatoase pentru copii si adolescenti, ale Ordinului ministrului sanatatii [nr. 119/2014](#) pentru aprobarea Normelor de igiena si a recomandarilor privind mediul de viata al populatiei, cu modificarile si completarile ulterioare, precum si a prevederilor legale pentru asigurarea asistentei medicale a prescolarilor, elevilor din unitatile de învățământ preuniversitar si studentilor din institutiile de învățământ superior pentru mentinerea starii de sanatate a colectivitatilor si pentru promovarea unui stil de viata sanatos.

Art. 44. - Autoritatile publice locale care au în administrare unitatile publice pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor, conducerea unitatilor publice pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor, furnizorul de servicii si conducerea unitatilor private pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna si recreerea copiilor si tinerilor au obligatia sa duca la îndeplinire prevederile prezentelor norme.

Art. 45. - Anexele nr. 1-6 fac parte integranta din prezentele norme.

ANEXA Nr. 1
la norme

**Regim de activitate si odihna pe diferite grupe de vârsta
în unitatile de prescolari si scolari**

Vârsta	Numarul de ore (din 24 de ore)			
(ani)	Activitate intelectuala si fizica cu caracter de instruire*	Activitati recreative în aer liber, sport, joc	Somn (din 24 de ore)	Somn/relaxare în timpul zilei
pâna la 1 an	2** (stimulare senzoriala în interactiune cu adultul)	4	18	4
1	2** (stimulare senzoriala în interactiune cu adultul)	5	16	3
2	2** (stimulare senzoriala în interactiune cu adultul)	5	16	3
3	1** (fractionat în 4 perioade)	6	13	2
4	1** (fractionat în 3 perioade)	6	12 1/2	2
5	1 ½ ** (fractionat în 2 sau 3 perioade)	5	12	1 1/2
6	3***	4	11 1/2	1
7-8	4 ½	4	11	1
9-10	5	4	10 1/2	-
11-13	6	3	10	-
14-15	7	3	9 1/2	-
16-18	8	3	9	-

* Inclusiv timpul de pregatire a temelor pentru ziua urmatoare.

** Delimitarea temporara este orientativa pentru acest nivel de vârsta, ca si fractionarea activitatilor, care poate varia în functie de interesul manifestat de copil/grupul de copii pentru activitatea respectiva. Pentru copilul sub 3 ani, este important ca adultul sa fie atent si sa astepte raspunsul acestuia.

*** Pe parcursul orei de studiu se vor face 2-3 pauze a câte 3 minute de relaxare fizica si intelectuala.

**ANEXA Nr. 2
la norme**

Obiectele sanitare în colectivitatile de anteprescolari si prescolari

Destinatia cladirii	WC-uri	Lavoare	Dusuri)	Observatii
	B F	B F	B F	
Crese/grupe de cresa în gradinite. Pentru un numar de copii de maximum:				Grupurile sanitare sunt comune pentru copii de ambele sexe. Suplimentar, vor exista si olite individuale pentru copiii sub 2 ani. Cifrele se refera la numarul de copii pe unitate. Bateriile dusurilor sunt cu tub flexibil. La oficiu se prevede un spalator.
- 15	3	3	1	
- 30	3	3	1	
- 50	4	4	2	
Gradinite cu program normal, prelungit si saptamânal. Pentru un numar de copii de maximum:				Grupurile sanitare sunt comune pentru copii de ambele sexe. Cifrele se refera la numarul de copii de pe un nivel al unitatii. Bateriile dusurilor sunt cu tub flexibil. La oficiu se prevede un spalator.
- 25	3	3	2	
- 50	5	5	4	
- 75	8	8	6	
- 100	10	10	8	
- 150	15	15	11	
- 200	20	20	15	
- 250	22	22	17	
- 300	25	25	20	
Pentru personal (la de 40 de femei)	1	1	1	
Cabinetul medical	1 WC pentru personalul medical		1 lavoar în cabinetul medical 1 lavoar în izolator	

**ANEXA Nr. 3
la norme**

Dimensiunile scaunelor (cm) pentru prescolari

Marimea	Înaltimea	Adâncimea	Latimea
I (anteprescolari, prescolari mici, 3-5 ani)	21	20	20
II (prescolari mari, 5-6 ani si scolari mici, CP - clasele I-IV)	26	24	23
III (scolari mari, clasele V-XII/XIII)	30	29	26

**ANEXA Nr. 4
la norme**

Dimensiunile masutelor pentru copii (cm) pentru prescolari

Marimea	Înaltimea
I	43

II	47
III	52

ANEXA Nr. 5
la norme

Obiectele sanitare pentru unitatile scolare si studentesti

Destinatia cladirii	WC-uri		Robinet cu jet ascendent	Lavoare		Dusuri		Observatii
	B	F		B	F	B	F	
Scoli si institutii de învățământ superior pentru un număr concomitent de elevi/studenti de maximum:								Valorile înscrise sunt valabile pentru elevii de același sex, pentru același grup sanitar.
- 50	5	5	1	2	2	-	-	
- 100	8	8	2	4	4	-	-	
- 200	13	13	3	6	6	-	-	
- 400	20	20	4	8	8	-	-	
- 600	25	25	5	10	10	-	-	
- 1000	30	30	6	12	12	-	-	
Sali de gimnastica si ateliere - scoala	1/20	1/20	1/50	1/10	1/10	1/10	1/10	
Pentru cadre didactice si personal administrativ	1/20	1/20		1/25	1/35	-	-	
Cabinetul medical	1 WC pentru personalul medical			1 lavoar în cabinetul medical 1 lavoar în sala de tratamente				
Cabinetul stomatologic	1 WC pentru personalul stomatologic			1 lavoar în cabinetul stomatologic si 1 lavoar în sala de sterilizare sau 2 lavoare în cabinetul stomatologic				

ANEXA Nr. 6
la norme

Obiectele sanitare pentru unitatile scolare si studentesti - internate si camine

Destinatia cladirii	WC-uri/persoane		Bai pentru picioare/persoane		Lavoare/persoane		Dusuri/persoane		Observatii
	B	F	B	F	B	F	B	F	
Cladiri pentru cazare:									
- camine si internate având obiectele sanitare în grupurile sanitare	1/10	1/10	1/40	1/40	1/7	1/7	1/15	1/15	Cel puțin unul dintre dusuri la fete va fi mobil, pentru igiena intima, la fiecare sala de dus.
- camine si internate cu lavoare în fiecare camera	1/10	1/10	1/40	1/40	1/30	1/30	1/15	1/15	
- camine si internate cu grupuri sanitare în camera	1/10	1/10	-	-	1/6	1/6	1/10	1/10	
Cabinetul medical	1 WC pentru personalul medical		1 lavoar în cabinetul medical 1 lavoar în sala de tratamente						
Cabinetul stomatologic	1 WC pentru personalul medical		1 lavoar în cabinetul stomatologic si 1 lavoar în sala de sterilizare sau 2 lavoare în cabinetul stomatologic						